

Nieuwsbrief Levenstestamenten & Erfrecht

Editie september 2026

1. Actueel: een levenstestament werkt alleen als het vindbaar én uitvoerbaar is

Een levenstestament is bedoeld om vooraf vast te leggen wie uw financiële, medische en persoonlijke zaken regelt wanneer u dat zelf niet meer kunt. In de praktijk ontstaan problemen echter vaak niet door het bestaan van de akte, maar doordat betrokkenen niet weten dat zij er is, niet over de juiste stukken beschikken of twijfelen over de reikwijdte van de volmacht.

Een goed ingericht levenstestament bevat daarom niet alleen de benoeming van een gevolmachtigde, maar ook duidelijke spelregels voor het gebruik van de volmacht. Denk aan de vraag wanneer de volmacht ingaat, welke financiële handelingen zijn toegestaan en op welke wijze toezicht plaatsvindt.

Praktische aandachtspunten:

- Zorg dat de gevolmachtigde weet waar het afschrift en het bankrelevante uittreksel worden bewaard.
- Leg vast of de volmacht direct mag worden gebruikt of pas wanneer u uw belangen niet meer zelfstandig kunt behartigen.
- Overweeg een toezichthouder te benoemen die inzage krijgt in bankafschriften en belangrijke besluiten kan controleren.
- Bespreek vooraf wat u wenselijk vindt bij verkoop van de woning, beleggingen, schenkingen en zorgbeslissingen.
- Werk contactgegevens en de keuze van gevolmachtigden bij wanneer uw persoonlijke situatie verandert.

Een toezichthouder kan alleen effectief functioneren als diens taak en bevoegdheden voldoende concreet zijn vastgelegd. In het vernieuwde KNB-model krijgt de toezichthouder daarom een volmacht die hem of haar in staat stelt die toezichtstaak daadwerkelijk uit te oefenen.

2. Levenstestament en schenkingen: voorkom onduidelijkheid

Een gevolmachtigde mag niet vanzelfsprekend namens de volmachtgever schenkingen doen. Als voortzetting van jaarlijkse schenkingen of vermogensoverheveling gewenst is, moet de schenkingsbevoegdheid duidelijk in het levenstestament zijn opgenomen. Een algemene formulering kan bij familieleden, banken of andere betrokkenen vragen oproepen over het belang van de volmachtgever en de grenzen van de bevoegdheid.

Het is verstandig om de schenkingsbevoegdheid zo concreet mogelijk te omschrijven:

Onderwerp	Mogelijke vastlegging
Bestaand patroon	Alleen voortzetting van schenkingen die vóór wilsonbekwaamheid gebruikelijk waren
Omvang	Een maximumbedrag per kalenderjaar of aansluiting bij de geldende jaarlijkse vrijstellingen
Ontvangers	Benoeming van kinderen, kleinkinderen of andere specifiek aangeduide personen
Financiële ruimte	Alleen schenken indien vermogen, inkomen en liquiditeit van de volmachtgever dit toelaten
Controle	Voorafgaande toestemming of periodieke controle door een toezichthouder
Eigen belang	Geen schenking aan de gevolmachtigde zelf, tenzij die bevoegdheid expliciet en zorgvuldig is geregeld

De fiscale gevolgen verdienen eveneens aandacht. Een schenking binnen 180 dagen vóór het overlijden kan voor de erfbelasting als onderdeel van de nalatenschap worden behandeld. De verkrijger moet de schenking dan in beginsel meenemen in de aangifte erfbelasting; eventueel eerder betaalde schenkbelasting wordt verrekend. De precieze uitwerking hangt af van de feiten, de vrijstelling en eventuele uitzonderingen.

3. Praktijktip van de maand

Laat bij een herziening van het levenstestament altijd controleren of de financiële volmacht nog past bij de actuele vermogensstructuur.

Dit is extra belangrijk bij cliënten met:

- Een eigen woning met hypotheek, verhuurd vastgoed of een tweede woning.
- Een holding-bv, werkmaatschappij, aandelenbelang of rekening-courantverhouding.
- Beleggingsportefeuilles, buitenlandse bankrekeningen of digitale vermogensbestanddelen.
- Een nieuwe partner, samengesteld gezin of gewijzigde familieverhoudingen.
- Een bestaand schenkingsplan of de wens om kinderen financieel te ondersteunen.

Voor ondernemers is een levenstestament in privé niet altijd voldoende. Controleer daarnaast de statuten, aandeelhoudersovereenkomst, bankvolmachten en eventuele continuïteitsregelingen. Een privégevolmachtigde kan niet zonder meer alle vennootschappelijke handelingen verrichten die normaal aan een bestuurder of aandeelhouder zijn voorbehouden.

4. Korte FAQ voor cliënten

Moet ik mijn levenstestament aanpassen als mijn gezinssituatie verandert?

Dat is vaak verstandig. Huwelijk, scheiding, een nieuwe partner, het overlijden van een gevolmachtigde of gewijzigde familieverhoudingen kunnen aanleiding zijn om de keuze van gevolmachtigden, toezichthouders en bevoegdheden opnieuw te beoordelen.

Mag mijn gevolmachtigde namens mij schenkingen doen?

Alleen wanneer het levenstestament daarvoor een voldoende duidelijke bevoegdheid bevat. Het is raadzaam vast te leggen aan wie mag worden geschonken, tot welk bedrag en onder welke voorwaarden.

Kan mijn gevolmachtigde mijn woning verkopen?

Dat hangt af van de inhoud van de volmacht. Voor verkoop, levering en eventuele hypotheekhandelingen is een expliciete en praktisch bruikbare bevoegdheid nodig. Notaris, bank of andere betrokkenen kunnen daarbij aanvullende stukken of uitleg vragen.

Is een levenstestament ook belangrijk voor ondernemers?

Ja. Bij uitval van een ondernemer kunnen privébeslissingen en zakelijke besluiten gelijktijdig aan de orde zijn. Naast het levenstestament verdienen ook de vennootschappelijke documenten en interne bevoegdheidsverdeling aandacht.

Bronnen: [Notaris.nl](https://www.notaris.nl), KNB en Belastingdienst. Deze nieuwsbrief is bedoeld als algemene informatievoorziening voor cliënten en vervangt geen individueel juridisch, notarieel of fiscaal advies.